

สรุปผลงานแพทย์แผนไทย รพ.สอยดาว

จัดทำโดย นางทิพย์วรรณ ชัยยะ

เจ้าพนักงานเภสัชกรรมชำนาญงาน

งานแพทย์แผนไทยโรงพยาบาลสอยดาวให้บริการตรวจวินิจฉัย รักษา นวดบำบัด ประคบสมุนไพร อบสมุนไพร การดูแลหญิงหลังคลอด จ่ายยาสมุนไพรและให้ข้อมูลเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับศาสตร์ด้านแพทย์แผนไทยอย่างถูกต้อง ปลอดภัย ผู้รับบริการพึงพอใจและเน้นเพิ่มมูลค่ารายรับให้แก่โรงพยาบาล

ขอบเขตการให้บริการ

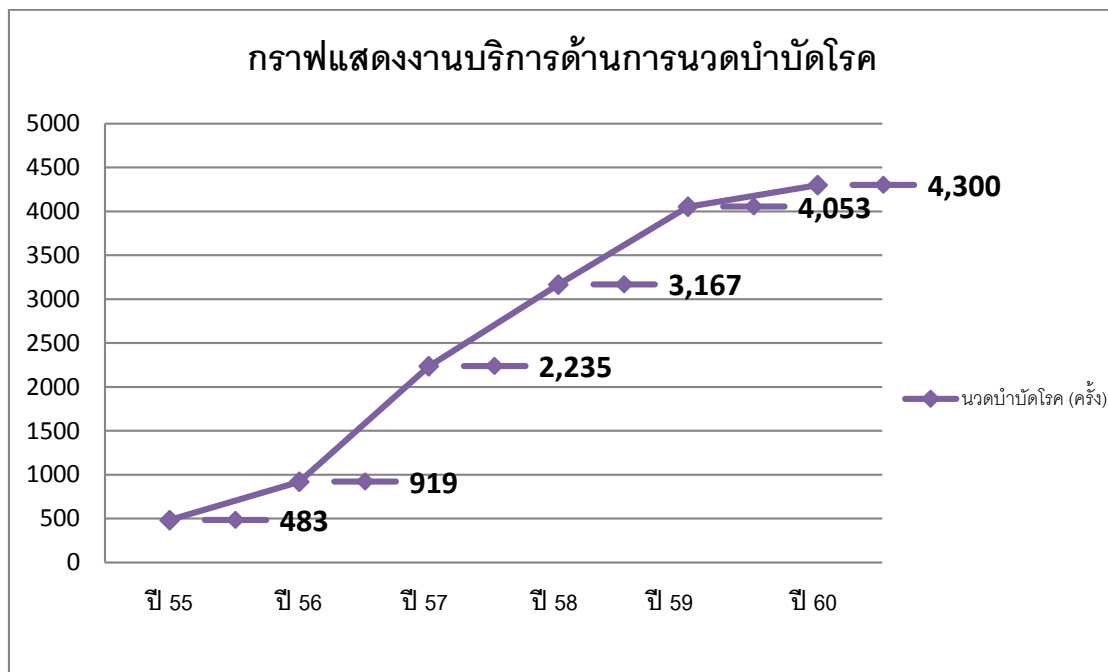
- งานบริการแพทย์แผนไทย ได้แก่ ตรวจวินิจฉัยรักษาจ่ายยาสมุนไพร นวดบำบัดรักษา ประคบสมุนไพร อบสมุนไพร ในเวลาราชการ ๘.๓๐ – ๑๖.๓๐ น. และนอกเวลา ๑๖.๓๐ – ๒๐.๓๐ น. ทุกวันดูแลหญิงหลังคลอดด้วยการทบทมือเกลือ ให้บริการเพิ่มวันเสาร์ หยุดวันอาทิตย์และวันหยุดนักขัตฤกษ์
- งานส่งเสริมสุขภาพและเผยแพร่ความรู้ ได้แก่ การให้ความรู้เรื่องการใช้สมุนไพรและกายบริหารฤาษีตัดตนในกลุ่มผู้ป่วยเรื้อรัง และผู้มารับบริการหัตถบำบัด

๑. งานบริการแพทย์แผนไทย

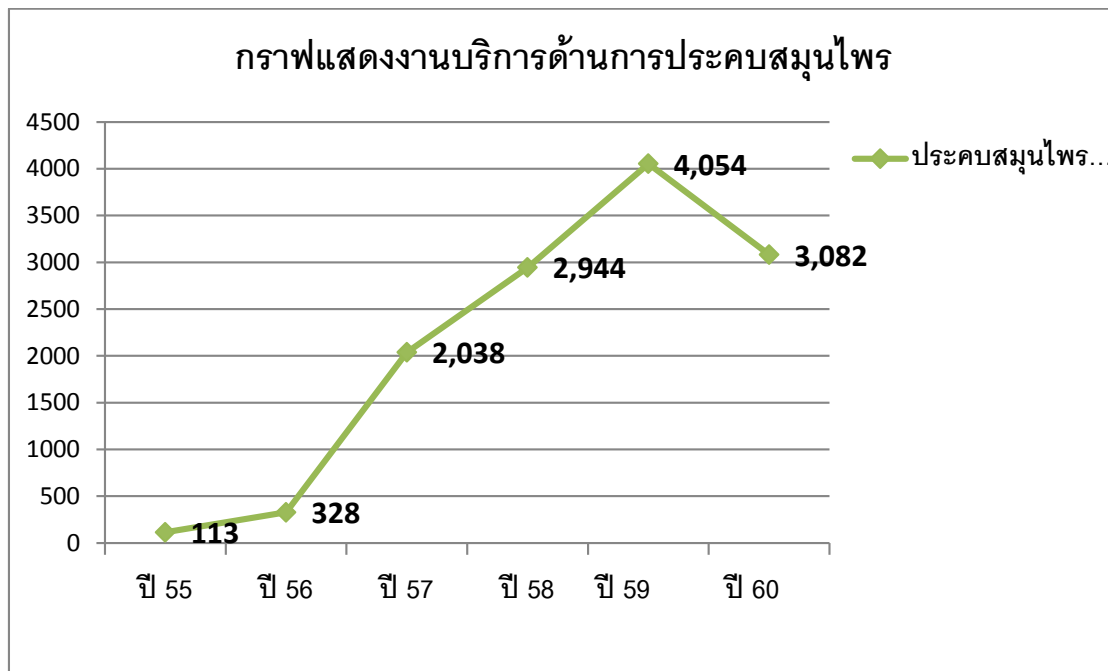
- งานบริการนวดบำบัดโรค , ประคบสมุนไพร , อบสมุนไพร

การดูแลหญิงหลังคลอดด้วยการทบทมือเกลือมีจำนวน ๓ ราย

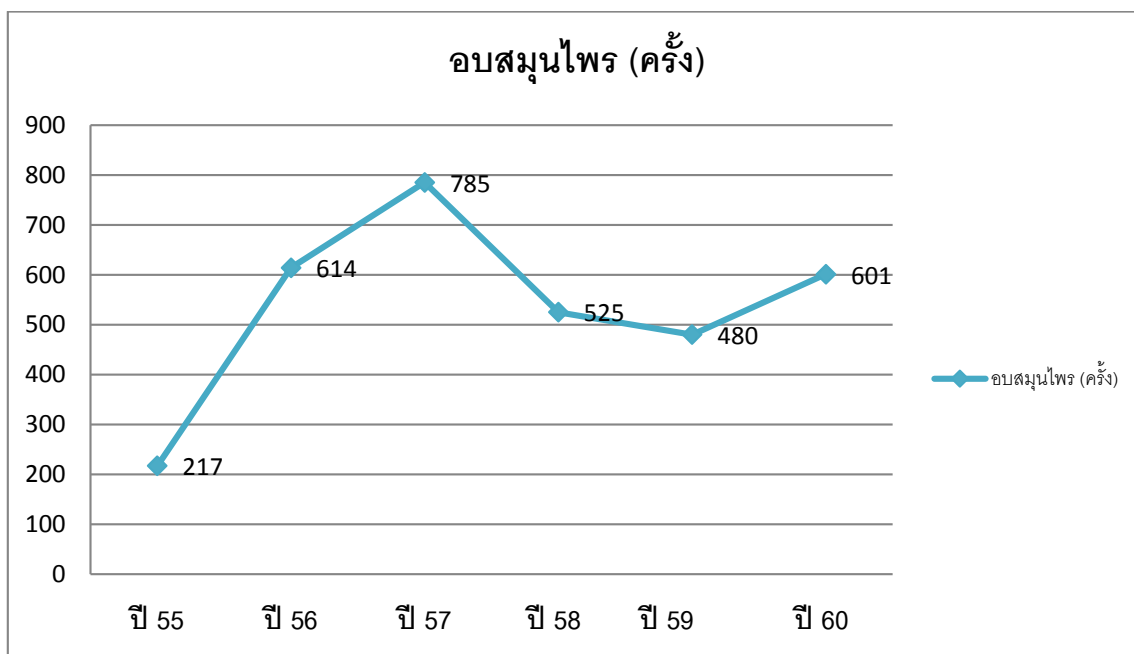
ดูแลเต้านมตั้งคัดด้วยการประคบจำนวน ๒ ราย (ผู้มารับบริการสิทธิ์จ่ายตรง/ชำระเงินเอง)

ในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ จากกราฟ นวดบำบัดโรคมีแนวโน้มลดลงเนื่องจากเดือนมกราคม – มีนาคม มีผู้ช่วยแพทย์แผนไทยลาออก ๑ คน หมอนวดไทยลาออกจำนวน ๑ คนและส่งไปเรียนนวดหลักสูตร ๓๓๐ ชม.จำนวน ๑ คน ทำให้ยอดผู้มารับบริการนวดลดลง แก้ไขโดยรับหมอนวดไทยเพิ่มเติมเดือนเมษายน, พฤษภาคม จำนวน ๒ คน และเดือนพฤษภาคมรับผู้ช่วยแพทย์แผนไทยแทนตำแหน่งเดิมจำนวน ๑ คน และเปิดบริการเพิ่มวันเสาร์เพื่อขยายงานบริการนวด

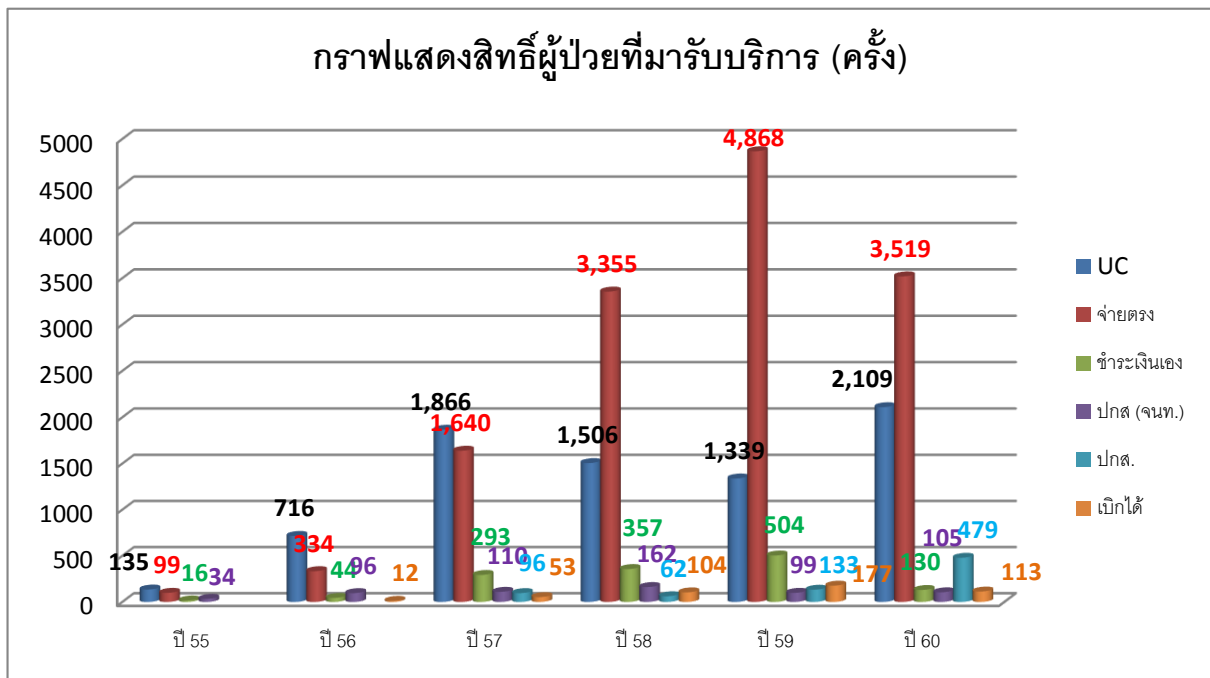

ในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ จากกราฟ งานบริการด้านประคบน้ำพุลดลงจากปี ๒๕๕๙ เป็นจำนวนมากเนื่องจากการปรับในเรื่องของอัตราค่าบริการทางการแพทย์แผนไทยพร้อมรหัสในการเบิก ตามระเบียบของกรมบัญชีกลางฉบับล่าสุด ทำให้การคีย์ข้อมูลที่ส่งไปไม่นับยอดการประคบน้ำพุในระบบรายงาน HDC และ TTM แก้ไขด้วยการปรึกษา IT ผู้เกี่ยวข้องตรวจสอบข้อมูลในการคีย์จาก รพช. อื่นในกระบวนการคีย์ข้อมูลพร้อมตรวจสอบข้อมูลรายงานทุกเดือน ทำให้ข้อมูลด้านประคบน้ำพุขึ้นข้อมูลในระบบเรียบร้อยแล้ว

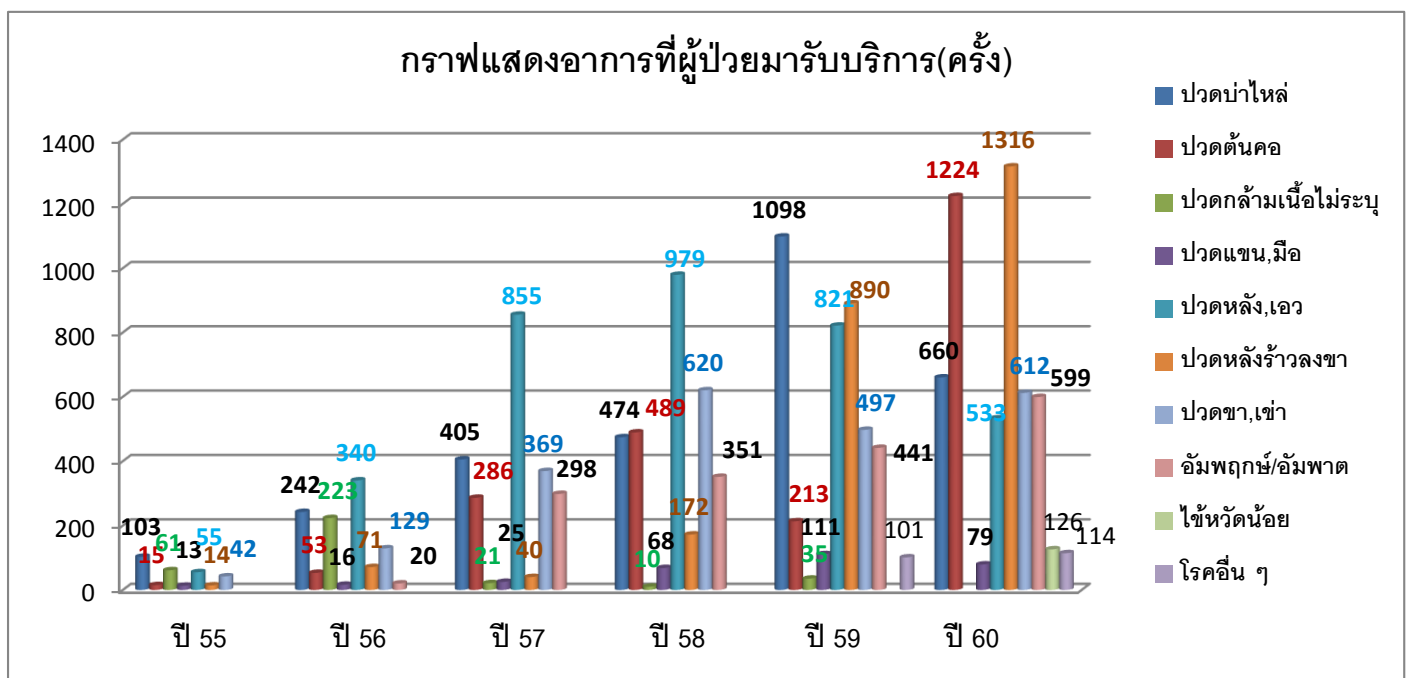
ในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ จากกราฟ งานบริการด้านอบสนุนไฟยอดไม่เพิ่มมากเนื่องจากการปรับในเรื่องของอัตราค่าบริการทางการแพทย์แผนไทยพร้อมรหัสในการเบิก ตามระเบียบของกรมบัญชีกลางฉบับล่าสุดมีข้อจำกัดให้ใช้ในในกลุ่มโรคอัมพฤกษ์ อัมพาต โรคภูมิแพ้ โรคหอบหืด นอกจากกลุ่มโรคนี้ต้องชำระเงินเองแบบเบิกไม่ได้

➤ สิทธิผู้ป่วยที่มารับบริการมากที่สุด

จากกราฟในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ ยอดผู้มารับบริการของสิทธิจ่ายตรง , ชำระเงินเอง และเบิกได้ลดลง เนื่องจากเดือนมกราคม – มีนาคม ๒๕๖๐ มีหมอนวดไทยลาออกและส่งไปเรียนนวดหลักสูตร ๓๓๐ ชม. เพื่อเพิ่มศักยภาพการนวดแก้อาการ แต่ยอดสิทธิ UC เพิ่มขึ้นเนื่องจากเปิดให้บริการ OPD คู่ขนานตรวจรักษาโดยแพทย์แผนไทย จ่ายยาสมุนไพรและขยายงานบริการเพิ่มที่ PCU รพ.

➤ อาการที่ผู้ป่วยมารับบริการมากที่สุด

จากกราฟในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ อาการที่ผู้ป่วยมารับบริการมากที่สุด คือ ปวดบ่าไหล่ เนื่องจากกลุ่มผู้ป่วยส่วนใหญ่นั้นเป็นข้าราชการหรือพนักงานที่ต้องทำงานนั่งโต๊ะเป็นเวลานาน ซึ่งสาเหตุส่วนใหญ่นั้นเกิดจาก

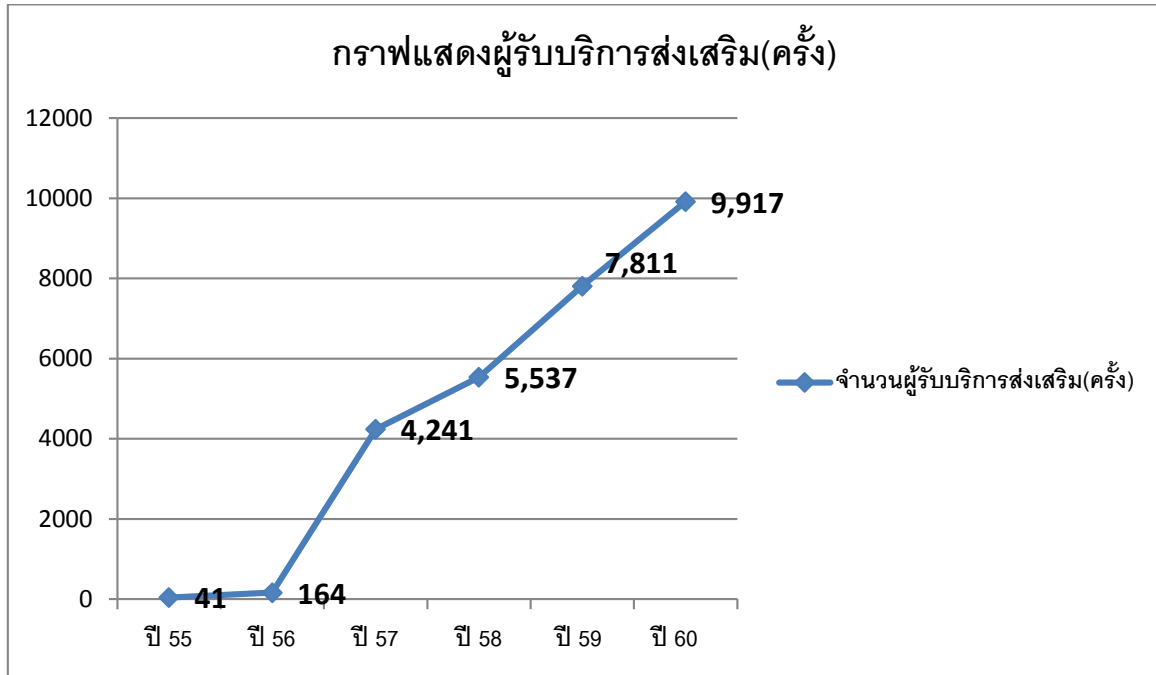
พฤติกรรมในชีวิตประจำวัน และอาชีพที่ทำ ทำให้มีการเรื้อรัง สะสมเป็นเวลานาน เมื่อมาขนาด อาการก็จะดีขึ้น แต่ผู้ป่วยส่วนใหญ่ไม่สามารถที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้ จึงทำให้ขนาดด้วยอาการเดิมซ้ำ ๆ จึงได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการรักษาเพื่อให้ผู้ป่วยมีอาการปวดลดลง ด้วยการเพิ่มการกดจุดสัญญาณในการรักษา การสอนท่ายืดเหยียดกล้ามเนื้อพร้อมกับท่าฤๅษีดัดตนเพื่อช่วยบรรเทาอาการปวด และคลายกล้ามเนื้อ ร่วมกับการจ่ายยาสมุนไพร ทำให้ในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ ผู้ป่วยที่มีอาการปวดบ่าไหล่ลดลง และผู้ป่วยในกลุ่มที่ปวดกล้ามเนื้อส่วนใหญ่ลดลง แต่ที่เพิ่มขึ้นคือพวกกลุ่มอาการเกี่ยวกับปวดต้นคอ ซึ่งสาเหตุส่วนใหญ่ เกิดจากความเครียด ทั้งเครียดจากเรื่องงาน และเรื่องส่วนตัว นอกจากนี้กลุ่มผู้ป่วยที่เพิ่มขึ้นคือไข้หวัด ปวดท้อง ท้องเสีย ริดสีดวง นอนไม่หลับ เนื่องจากผู้ป่วยมีความเชื่อถือและสนใจที่จะใช้ยาสมุนไพรในการรักษาเพิ่มมากขึ้น

➤ ความพึงพอใจ

จากกราฟในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ ผู้ป่วยมีความพึงพอใจลดลงเล็กน้อย เนื่องจากในปี ๒๕๖๐ ได้มีรับรับผู้ช่วยแพทย์แผนไทยใหม่ ๓ คน ซึ่งยังไม่ค่อยเข้าใจระบบการทำงานในช่วงแรกของการทำงาน จึงทำให้ความพึงพอใจในการรับบริการลดลงเล็กน้อย

๒. งานส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคด้านแพทย์แผนไทย

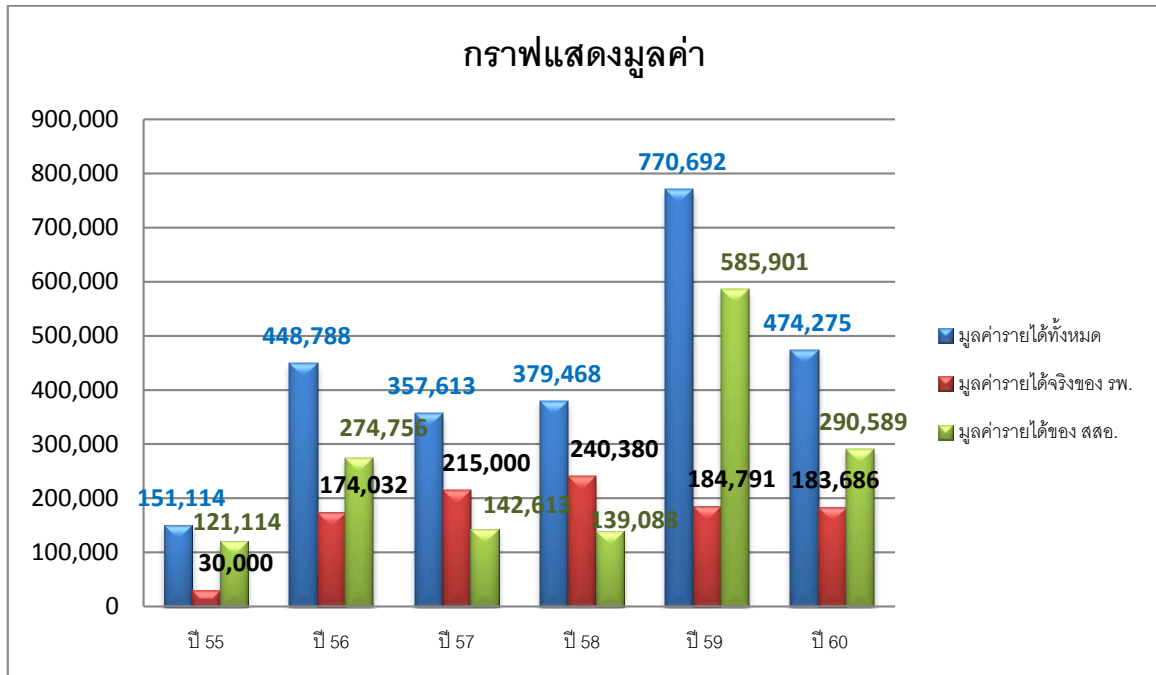

จากกราฟในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ มีผู้รับบริการด้านส่งเสริมสุขภาพ ๙,๙๑๗ ครั้ง ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี เนื่องจากการให้ความรู้ด้านสมุนไพร สอนกายบริหารฤาษีตัดตน ในกลุ่มผู้ป่วยโรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูง ที่นัดเข้าคลินิกของ รพ. ,PCUรพ. และให้ความรู้ในกลุ่มผู้ป่วยที่มาใช้บริการหัตถบำบัดทุกวัน

กิจกรรมที่ส่งเสริม

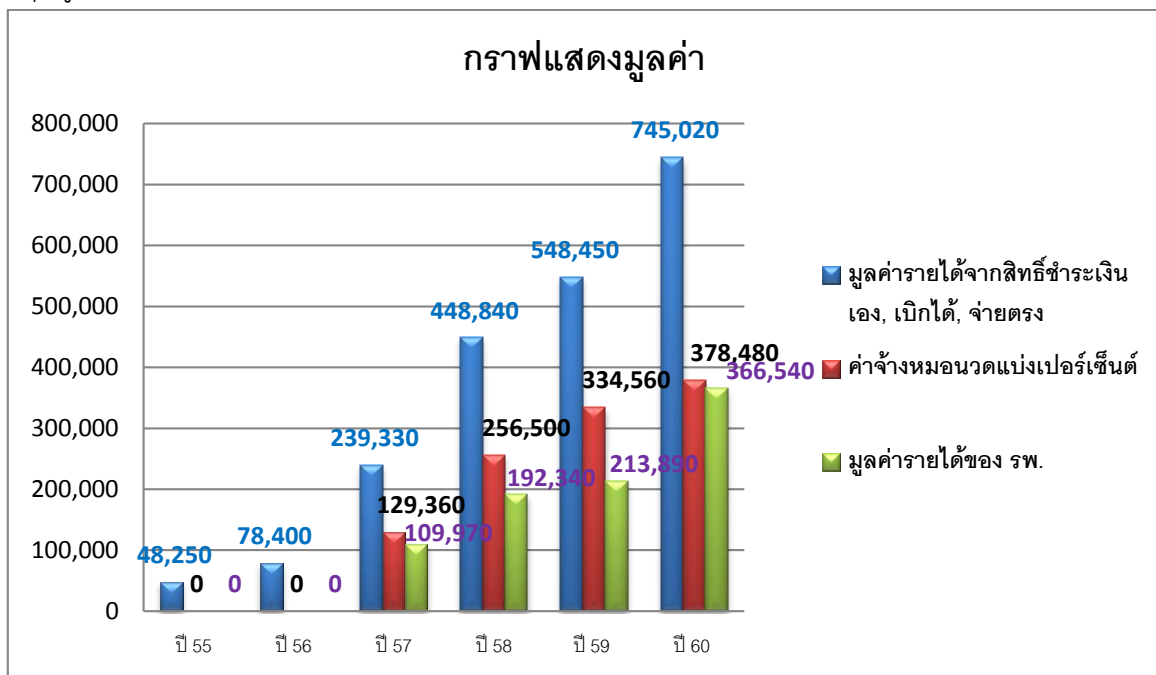
- จัดเจ้าหน้าที่ไปให้ความรู้ผู้ป่วยเรื่องการใช้สมุนไพร และแจกเอกสารแผ่นพับ, ซีดีทำบริหาร
- จัดเจ้าหน้าที่ไปให้ความรู้ผู้ป่วยเรื่องการออกกำลังกายด้วยท่าฤาษีตัดตน และให้ผู้ป่วยได้ลองปฏิบัติ เพื่อที่จะสามารถนำกลับไปปฏิบัติที่บ้านได้ ในกลุ่มผู้ป่วยโรคเรื้อรัง

๓. สรุปมูลค่ารายได้ที่ได้จาก สปสช.

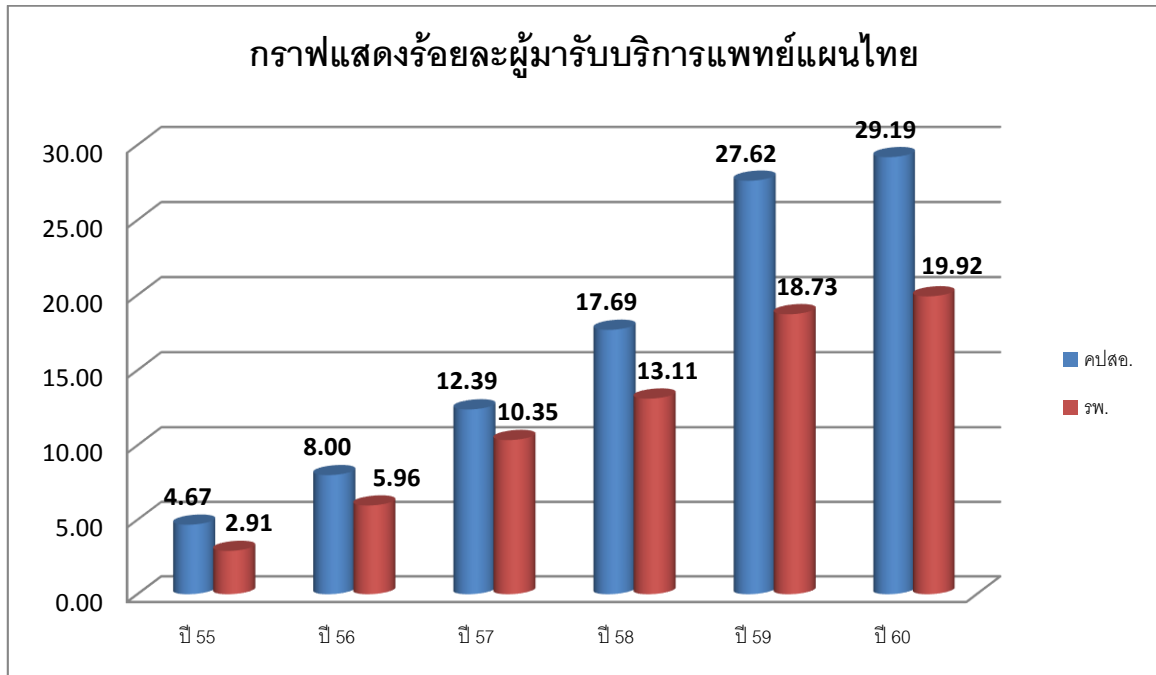
จากกราฟในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ จะเห็นว่ามูลค่ารายได้จาก สปสช. ได้น้อยกว่าปีงบประมาณ ๒๕๕๙ เนื่องจากเกณฑ์การคิดคะแนนจัดสรรงบมีการเปลี่ยนแปลงไม่เน้นที่ปริมาณการให้บริการแต่มุ่งเน้นที่คุณภาพงาน เช่น หน่วยให้บริการแพทย์แผนไทยใน รพ.สต. จะต้องเป็นผู้ที่มีใบประกอบโรคศิลป์ถึงจะได้จัดสรรเต็มวงเงิน แต่ของ รพ.สต.แม่ข่าย ใน คปสอ.สอยดาวยังไม่มีแพทย์แผนไทยที่มีใบประกอบด้านเวชกรรมไทย

๔. สรุปมูลค่ารายได้จากสิทธิชำระเงินเอง, เบิกได้, จ่ายตรง

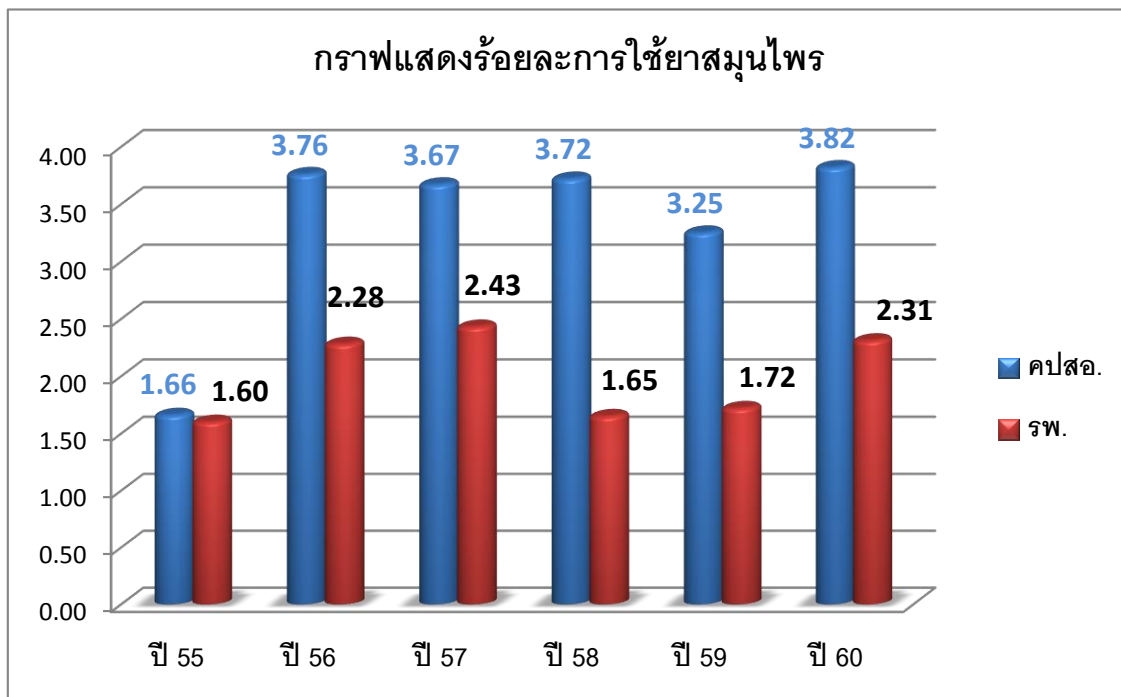

จากกราฟในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ มูลค่ารายได้จากผู้มารับบริการของสิทธิจ่ายตรง , ชำระเงินเอง และเบิกได้เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ ๒๕๕๙ เนื่องจากรับหมอนวดไทยเพิ่มเติมเดือนเมษายน , พฤษภาคมจำนวน ๒ คน และเปิดบริการเพิ่มในวันเสาร์ เริ่มเดือนกรกฎาคมนี้

๕. สรุปตามตัวชี้วัดของกระทรวง

จากกราฟจะเห็นว่ายอดร้อยละผู้มารับบริการแพทย์แผนไทยเพิ่มขึ้นทุกปี จากผลงานด้านการบริการนวด ประคบ อบสมุนไพร การบริการด้านส่งเสริมให้ความรู้ด้านการใช้สมุนไพร ฤาษีดัดตน ฯลฯ นำข้อมูลมาตีค่าให้ตัวชี้วัดนี้ผ่านเกณฑ์งานบริการแพทย์แผนไทยปี ๒๕๖๐ ร้อยละ ๑๘.๕ของงานบริการผู้ป่วยนอก

จากกราฟจะเห็นว่ายอดร้อยละการใช้ยาสมุนไพรเพิ่มขึ้นค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับการใช้ยาแผนปัจจุบัน ทั้งหมดของผู้มารับบริการผู้ป่วยนอก ทั้งที่มีแนวทางในการแก้ไขการทำรอบยาสมุนไพรเพิ่มขึ้นเฉพาะโรค การนำบุคลากรเข้าร่วมอบรมการใช้ยาสมุนไพรเพื่อส่งจ่ายยาสมุนไพรใน รพ.สต. ได้ ซึ่งเป็นนโยบายระดับกระทรวงส่งเสริมปัจจุบันในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ กระทรวงไม่ได้ใช้ตัวชี้วัดร้อยละการใช้ยาสมุนไพรเป็นเกณฑ์ชี้วัดของงานแพทย์แผนไทยแล้ว

๖. งานเครือข่ายแพทย์แผนไทยใน คปสอ. สอยดาว ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๐

- ❖ จัดประชุมเครือข่ายแพทย์แผนไทยทุก ๔ เดือน
  - ติดตามผลงานตามตัวชี้วัดของกระทรวง
  - วางแผนเรื่องกรอบยาสมุนไพร
  - ส่งเสริมบุคลากรแพทย์แผนไทยให้มีใบประกอบโรคศิลป์
  - วางแผนเรื่องระบบการส่งต่อผู้ป่วยให้รับบริการในเขตพื้นที่
- ❖ จัดทำโครงการการดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองด้วยการใช้ลูกประคบใน กลุ่ม อสม. เพื่อสร้างเครือข่ายแพทย์แผนไทยในชุมชน
- ❖ จัดตั้งกลุ่มไลน์เครือข่ายแพทย์แผนไทยเพื่อสะดวกในการติดต่อประสาน

๗. ปัญหาและอุปสรรคการเปิดบริการงานแพทย์แผนไทย

๗.๑ ด้านการบริการ

- ✓ ระบบนัดผู้ป่วยมีปัญหา
  - ลงนัดผิดวัน , ลงเวลานัดผิด ,ลงเวลานัดผิด ,ไม่ลงตารางนัด
  - ผู้ป่วยลืมนัด , ผู้ป่วยมาไม่ตรงนัด ฯลฯ

๗.๒ อาคารสถานที่ไม่เอื้อต่อการให้บริการ

- ✓ สถานที่รองรับบริการไม่เพียงพอ
- ✓ ห้องให้บริการไม่เอื้อต่อผู้รับบริการ กลุ่มอัมพฤกษ์ อัมพาต
- ✓ ตู้เก็บของใช้ของผู้ป่วยไม่เพียงพอและชำรุด

๗.๓ ข้อเสนอแนะและข้อร้องเรียนจากผู้ป่วย

- ✓ ตู้เก็บของใช้ผู้ป่วยไม่เพียงพอต่อผู้รับบริการ

๘. แผนการในอนาคตงานแพทย์แผนไทย

- ๘.๑ สนับสนุนให้เจ้าพนักงานแพทย์แผนไทยในเครือข่าย คปสอ. มีใบประกอบโรคศิลป์ทุกคน
- ๘.๒ จัดกิจกรรมฟื้นฟูสุขภาพมารดาหลังคลอดด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทยตามนโยบายกระทรวง
- ๘.๓ ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกรณี ผู้มารับบริการรายใหม่เปิดช่องทางด่วน
- ๘.๔ จัดทำคู่มือการใช้ยาสมุนไพรกรอบ รพ. และ Drug interaction ระหว่างยาสมุนไพร และยาแผนปัจจุบัน แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง
- ๘.๕ จัดทำผลงานวิจัย (จากขบวนการ R๒R ๑ เรื่อง) ตามนโยบายตัวชี้วัด ๔ ระดับ
- ๘.๖ จัดทำ CQI เรื่องระบบนัดผู้ป่วย
- ๘.๗ จัดบุคลากรให้ความรู้เรื่องยาสมุนไพร เป็นการส่งเสริมสุขภาพ
- ๘.๘ จัดทำแผนปรับปรุงสถานที่เพื่อเอื้อแก่การรับบริการ

๙. อัตรากำลังเจ้าหน้าที่งานแพทย์แผนไทย

๑. นางทิพย์วรรณ ชัยยะ ตำแหน่งเจ้าพนักงานเภสัชกรรมชำนาญงาน (เริ่มปฏิบัติงาน ๑๕ พ.ค. ๒๕๕๖)

วุฒิการศึกษา ประกาศนียบัตรด้านแพทย์แผนไทยเวชกรรมไทย
 ประกาศนียบัตรด้านแพทย์แผนไทยเภสัชกรรม
 ประกาศนียบัตรด้านนวดไทย ๓๓๐ ชั่วโมง
 ประกาศนียบัตรด้านการทำหม้อเกลือและดูแลหญิงหลังคลอด
 ใบประกอบโรคศิลปะสาขาเวชกรรมไทย
 ใบประกอบโรคศิลปะสาขาเภสัชกรรมไทย
 ใบประกอบโรคศิลปะสาขานวดไทย
 ใบประกอบโรคศิลปะสาขามดุงครรภ์ไทย

๒. นางสาวรัชฎาภรณ์ รัตน์ ตำแหน่งแพทย์แผนไทย (เริ่มปฏิบัติงาน ๔ ม.ค. ๒๕๕๙)

วุฒิการศึกษา การแพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิต

๓. นายธนาคม หมั่นประเสริฐดี ตำแหน่งผู้ช่วยแพทย์แผนไทย (เริ่มงาน ๑ พ.ค. ๒๕๖๐)

วุฒิการศึกษา ประกาศนียบัตรด้านนวดไทย ๓๓๐ ชั่วโมง

๔. นางปานิสราครยก ตำแหน่งหมอนวดแผนไทยแบบแบ่งเปอร์เซ็นต์ (เริ่มปฏิบัติงาน ๑ พ.ย. ๒๕๕๖)

วุฒิการศึกษา ประกาศนียบัตรด้านนวดไทย ๓๓๐ ชั่วโมง

๕. นางสาววัลย์ โออ่อน ตำแหน่งหมอนวดแผนไทยแบบแบ่งเปอร์เซ็นต์ (เริ่มปฏิบัติงาน ๔ ก.พ. ๒๕๕๙)

วุฒิการศึกษา ประกาศนียบัตรด้านนวดไทย ๓๓๐ ชั่วโมง

๖. นางสาวอัญชัญ พันธุ์จิตรตำแหน่งหมอนวดแผนไทยแบบแบ่งเปอร์เซ็นต์ (เริ่มงาน ๑๑ ก.พ.๒๕๕๙)

วุฒิการศึกษา ประกาศนียบัตรด้านการนวดไทย ๓๓๐ ชั่วโมง

๗. นางสาวปรีศนาศรีสร้อยพราว ตำแหน่งหมอนวดแผนไทยแบบแบ่งเปอร์เซ็นต์ (เริ่มงาน ๒๑มี.ค.๒๕๖๐)

วุฒิการศึกษาประกาศนียบัตรด้านการนวดไทย ๓๓๐ ชั่วโมง

๘. นางสาวเดือนศิริเนียมมีสุข ตำแหน่งหมอนวดแผนไทยแบบแบ่งเปอร์เซ็นต์ (เริ่มงาน ๑๕พ.ค.๒๕๖๐)

วุฒิการศึกษา ประกาศนียบัตรด้านการนวดไทย ๓๓๐ ชั่วโมง